

Správa o výsledku kontroly účtovných dokladov z hľadiska dodržiavania vybraných ustanovení zákona o účtovníctve (pre obecné zastupiteľstvo)

Na základe plánu kontrolnej činnosti na II. polrok 2019 vykonala hlavná kontrolórka obce RNDr. Helena Niepelová, PhD. kontrolu účtovných dokladov z hľadiska dodržiavania vybraných ustanovení zákona o účtovníctve.

Cieľom kontroly bolo najmä preverenie náležitostí účtovných dokladov a ich preukaznosť za rok 2018. Kontrolou boli preverené všetky účtovné doklady súvisiace s dodávateľskými faktúrami za rok 2018 z hľadiska ich náležitostí s dôrazom najmä na ich preukaznosť v rámci uzatvoreného zmluvného vzťahu s obcou.

Za účelom zabezpečenia preukazného obstarávania tovarov, prác a služieb v rámci ochrany záujmov obce, vykonania základnej finančnej kontroly pri finančných operáciách a dodržiavanie rozpočtových pravidiel je nevyhnutné, aby obec s dodávateľmi uzatvorila zmluvný vzťah, t. j. vystavila objednávku, resp. uzatvorila príslušný typ zmluvy.

Zo zverejnených informácií na webovej stránke bolo za rok 2018 zistených zverejnených 168 objednávok, dodávateľských faktúr 1668 a zmlúv 233. Už z uvedených čísel je zrejmé, že väčšina dodávok pre obec nebola riadne objednaná papierovou objednávkou, resp. zmluvou, na základe čoho by bolo možné preukázať napr. vykonanie základnej finančnej kontroly najmä vo vzťahu k plánovanej výške rozpočtu v tej ktorej položke.

Nepreukázané dodávky bez zmluvy a objednávky

- Obec uhradza mesačne 660 eur za vykonané servisné práce v rámci správy kamerového systému. Práce boli vykonávané bez zmluvného vzťahu. Obec nepredložila objednávku ani zmluvu, na základe ktorých boli podmienky na uvedené práce dojednané.
- Obec poskytovala stravovanie dôchodcov v mesiacoch 01 - 07/2018 prostredníctvom dodávateľa č. 1 (úhrada 13 257 eur) a v mesiacoch 08 – 12/2018 od dodávateľa č. 2 (úhrada 11 192,87 eur). Na dodávku obedov nebola vystavená objednávka, ani uzatvorená zmluva, čím neboli dojednané príslušné podmienky. V čase kontroly po upozornení hlavnou kontrolórkou, bolo so súčasným dodávateľom stravy iniciované uzatvorenie príslušnej zmluvy.

Tým, že obec neuzatvárala zmluvy na pravidelné dodávky, resp. služby, neboli dohodnuté cenové a ďalšie podmienky dodávok, čím sa vystavila potenciálnym problémom pri prípadných sporoch.

Preddavky

V niektorých prípadoch dodávok boli vopred poskytnuté preddavky, aj keď neboli zmluvne dohodnuté, tak ako to ustanovuje zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Napr:

- Za dodanie kobercov do MŠ boli uhradené dve zálohové faktúry v januári 2018, obidve na sumu 500 eur.
- Za dodávku a montáž oplotenia oddychovej zóny bol poskytnutý dodávateľovi preddavok 3 000 eur aj keď v objednávke nebol dohodnutý.
- Na základe uzatvorenej zmluvy na práce „Terénne úpravy a výsadba zelene v oddychovej zóne Slniečko“ za cenu 24 268,93 eur obec uhradila dodávateľovi preddavok v sume 20 tis. eur už dva dni po podpísaní zmluvy, aj keď poskytnutie preddavku nebolo vopred

dohodnuté. Dodávateľ nedodržel zmluvu o dielo, nakoľko nevykonával dohodnuté práce aj keď ich mal vopred zaplatené. Obec dlh v celkovej sume 16 935,23 eur rieši právnou cestou.

Nedodržaním zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy obec porušila finančnú disciplínu. Na zistenia - poskytnutie preddavkov v rozpore so zákonom - hlavná kontrolórka už v predchádzajúcich správach z kontrol viackrát upozornila, naďalej tieto nedostatky pretrvávajú.

Nepreukazné účtovné doklady

Obec uzatvorila mandátnu zmluvu na výkon odborného stavebného dozoru a poradenstva na stavbách, ktorých investorom je obec. Mandatár sa zaviazal práce priebežne vykonávať a fakturovať v dohodnutej cene, najviac 5 000 eur bez DPH. Podkladom pre stanovenie cien mal byť Sadzobník pre navrhovanie ponukových cien projektových prác a inžinierskych činností UNIKA.

Kontrolou účtovných dokladov bolo zistené, že mandatár fakturoval práce v celkovej sume 10 426 eur, z toho na základe mandátnej zmluvy 5 994 eur. Žiadna faktúra neobsahovala preukázanie spôsobu výpočtu sumy za vykonané práce. Dve faktúry (na sumu 690 eur a sumu 1 008 eur) neobsahovali ani špecifikáciu stavebného objektu, na ktorom bol vykonávaný stavebný dozor, resp. iná činnosť podľa mandátnej zmluvy. Na opakované vyžiadanie dodávateľ až v čase kontroly (október 2019) predložil prílohy k faktúram, ktoré preukazovali miesto výkonu práce a stanovenie jej ceny.

Tým, že obec použila v účtovníctve nepreukázateľné účtovné záznamy, nedodrжала zákon o účtovníctve, podľa ktorého je účtovná jednotka povinná viesť účtovníctvo preukázateľne.

Obec úhradu všetkých faktúr realizovala v hotovosti, čím porušila zákon o obmedzení platieb v hotovosti, podľa ktorého sa zakazuje platba v hotovosti, prevyšujúca 5 000 eur, pričom hodnotou platby v hotovosti, ktorá je rozdelená na niekoľko samostatných platieb, je súčet hodnôt týchto platieb, ak tieto platby vyplývajú z jedného právneho vzťahu.

Zvyšné fakturované práce boli preukázané dodatočne doloženými cenovými ponukami, pričom obec nepredložila objednávky, na základe ktorých by cenové ponuky boli vypracované. Úhrady faktúr boli taktiež realizované v hotovosti.

Nesprávne účtovanie

Kontrolou bolo zistených niekoľko prípadov nesprávne účtovaných nákladov, ktoré však nemali významný vplyv na celkové verné zobrazenie skutočností v účtovnej závierke.

Nesprávnym účtovaním o nákladoch obec nedodrжала platné postupy účtovania, čím porušila povinnosť podľa zákona o účtovníctve.

Rekonštrukcia chodníkov

Obec uzatvorila zmluvu o dielo na realizáciu stavby „Chodníky 2018“. Termín realizácie bol stanovený na obdobie od 1.3.2018 do 1.5.2018. Zmluva neurčila dostatočne dielo, pretože neobsahovala podrobnejšie určenie miesta ani rozsahu prác na stavbe chodníkov, t. j. či má dodávateľ vybudovať nové chodníky, resp. rekonštruovať existujúce. Zmluva neobsahovala ani odkaz na prípadnú dokumentáciu z verejného obstarávania, z ktorej by tieto skutočnosti vyplynuli. Tým obec nedodrжала § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa

ktorého zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie. Cena za dielo bola stanovená vo výške 69 372 eur s DPH.

Následne bol s dodávateľom uzatvorený dodatok k zmluve, ktorým sa obec zaviazala poskytnúť zhotoviteľovi po začatí prác finančné prostriedky vo výške maximálne 30 % hodnoty diela a po vykonaní 50 % prác opäť 30 % hodnoty diela. Ako podklad pre úhradu čiastkových faktúr sa dodávateľ zaviazal predkladať súpisy vykonaných prác s uvedením odpočtu celkovej ceny diela.

Dodávateľ predložil na úhradu faktúry s textom: „Fakturujeme Vám na základe ZoD za rekonštrukciu chodníkov na Bernolákovej, Hlavnej a Lúčnej ulici úhradu:

- č. 256/2018 zo 7.3.2018 na sumu 25 000 eur
- č. 360/2018 z 3.4.2018 na sumu 20 000 eur
- č. 481/2018 zo 17.4.2018 na sumu 12 000eur a
- č. 1039/2018 z 10.8.2018 na sumu 13 000 eur, t. j. spolu 70 000 eur.

Splatnosť faktúr bola najviac 7 dní a obec ich uhradila ešte v kratších termínoch napriek tomu, že nebola dodržaná zmluva, podľa ktorej každá faktúra mala obsahovať súpis vykonaných prác s uvedením percentuálneho odpočtu ceny diela. Žiadna z faktúr neobsahovala vyčíslenie množstva vykonanej práce, na základe ktorého bola stanovená cena, čím nebol príslušný účtovný doklad preukázateľný.

Ďalej bolo zistené, že s konateľom dodávateľskej spoločnosti ako fyzickou osobou – podnikateľom na základe živnostenského oprávnenia obec uzatvorila 15.10.2018 zmluvu o dielo na úpravu a odvodnenie chodníka Mierová – Stromová. Termín realizácie bol stanovený na obdobie od 11.10.2018 do 12.11.2018, t. j. so začiatkom 4 dni pred podpísaním zmluvy. Cena za práce bola dohodnutá vo výške 20 450 eur.

Uvedený zmluvný partner obce bol podnikateľ na základe živnostenského listu, ktorý neobsahoval ako povolenú činnosť výkon stavebných prác.

Dodávateľ predložil tri faktúry s textom: „Fakturujeme Vám stavebno-montážne práce za zhotovenie chodníka na Mierovej a Lúčnej ulici v Bernolákove cenu dohodou“:

- faktúra č. 1339/2018 z 16.10.2018 na sumu 10 929,30 eur
- faktúra č. 1389/2018 z 26.10.2018 na sumu 5 973,50 eur a
- faktúra č. 1667/2018 zo 16.11.2018 na sumu 3 539,25 eur, t. j. spolu 20 442,05 eur.

Podľa zmluvy bol objednávateľ povinný zaplatiť zhotoviteľovi cenu až po odovzdaní diela na základe faktúry vystavenej do 7 dní po odovzdaní diela. Obec tým nedodržala zmluvu, keď nasledujúci deň po podpísaní zmluvy bola uhradená viac ako polovica dohodnutej ceny.

Z uvedených faktúr nie je zrejmé, ktoré práce na uvedených uliciach robila dodávateľská spoločnosť a ktoré fyzická osoba – podnikateľ, nakoľko vo faktúrach sú uvádzané rovnaké ulice. Vykonanie a fakturovanie celého diela „Chodníky 2018“ nebolo možné detailne preveriť z dôvodu chýbajúcich údajov vo faktúrach a napokon aj z neurčitého stanovenia predmetu zmluvy o dielo s dodávateľskou spoločnosťou.

Zhrnutie

Ako významné nedostatky považujem nasledujúce skutočnosti:

- Nadalej obec nedodržiava zákon o finančnej kontrole, keď nie sú preukazne schvaľované jednotlivé nákupy a dodávky z hľadiska vykonávania základnej finančnej kontroly jednotlivých finančných operácií. Základná finančná kontrola sa na účtovných dokladoch vykonáva formálne.

- Množstvo účtovných dokladov bolo nepreukázateľných, keď neobsahovali špecifikácie určenia ceny, osobu zodpovednú za prevzatie tovaru, prác, resp. služby, čím nebol dodržaný zákon o účtovníctve.
- Zmluva o dielo na stavebné práce nebola uzatvorená s dostatočnou preukaznosťou rozsahu a druhu požadovaných prác, čím sa obec dostala do nevýhodnej polohy voči dodávateľovi v prípade súdneho sporu. Jednotlivé faktúry nešpecifikovali množstvo vykonanej práce, na základe čoho by bola určená cena. Následne niektoré práce boli opätovne zazmluvnené s konateľom dodávateľskej spoločnosti, čím sa navýšila predpokladaná cena pôvodnej zákazky, ktorej opodstatnenosť nebolo možné preveriť.
- Niektoré účtovné doklady neobsahovali potvrdenie o prevzatí dodávok.

K výsledkom kontroly neboli zo strany štatutárneho orgánu podané námietky.

Vypracovala: RNDr. Helena Niepelová, PhD.
hlavná kontrolórka obce

V Bernolákove 29.10.2019